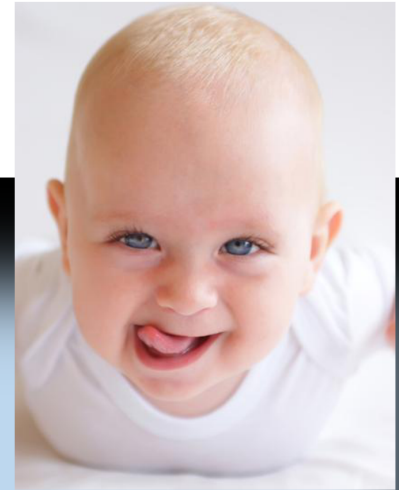

Folketingets Social-, Indenrigs- og Børneudvalg
Åben høring 10. maj 2017

Tidlig indsats – *før* barnets 0. år

Psykologerne STENSTRUP-HØJLAND

v/ Anna-Katherine Højland (OPLÆGSHOLDER)
Klinisk psykolog, aut. specialist i klinisk børnepsykologi
Jordemoder

Christina Stenstrup
Ph.d. Klinisk psykolog, aut.
Cand.merc. (SOL)

Familieprojektet
Toldbodgade 51 C
1253 København K
www.ratf.dk

A wooden gavel with a flared head and a rounded handle, lying on a white surface. The wood grain is clearly visible.

Jordemødres kontakt med gravide giver
forebyggelsesmuligheder – også i et børneperspektiv

Tidlig indsats.....
kan ikke ske tidligt nok!

Differentiering af svangreomsorg

Niveau 1 - Basistilbud

Niveau 2 - Udvidet tilbud

- Fx til rygere eller overvægtige, kvinder med tidligere dårlig fødselsoplevelse eller mislykket ammeforløb

Niveau 3 - Udvidet tilbud

- Sociale, medicinske og/eller psykologiske problemstillinger af mere kompleks karakter, tværfagligt/tværasektorielt samarbejde

Niveau 4 - Udvidet svangreomsorg

- Samarbejde med specialiserede institutioner fx familieambulatorium, familieinstitutioner og andre behandlingstilbud
- Særlig komplicerede problemstillinger som rusmiddelproblemer, svære psykiske/psykiatriske lidelser og/eller alvorlig social belastning
- OBS tilknytning mellem mor og barn samt varetagelsen af barnets tarv

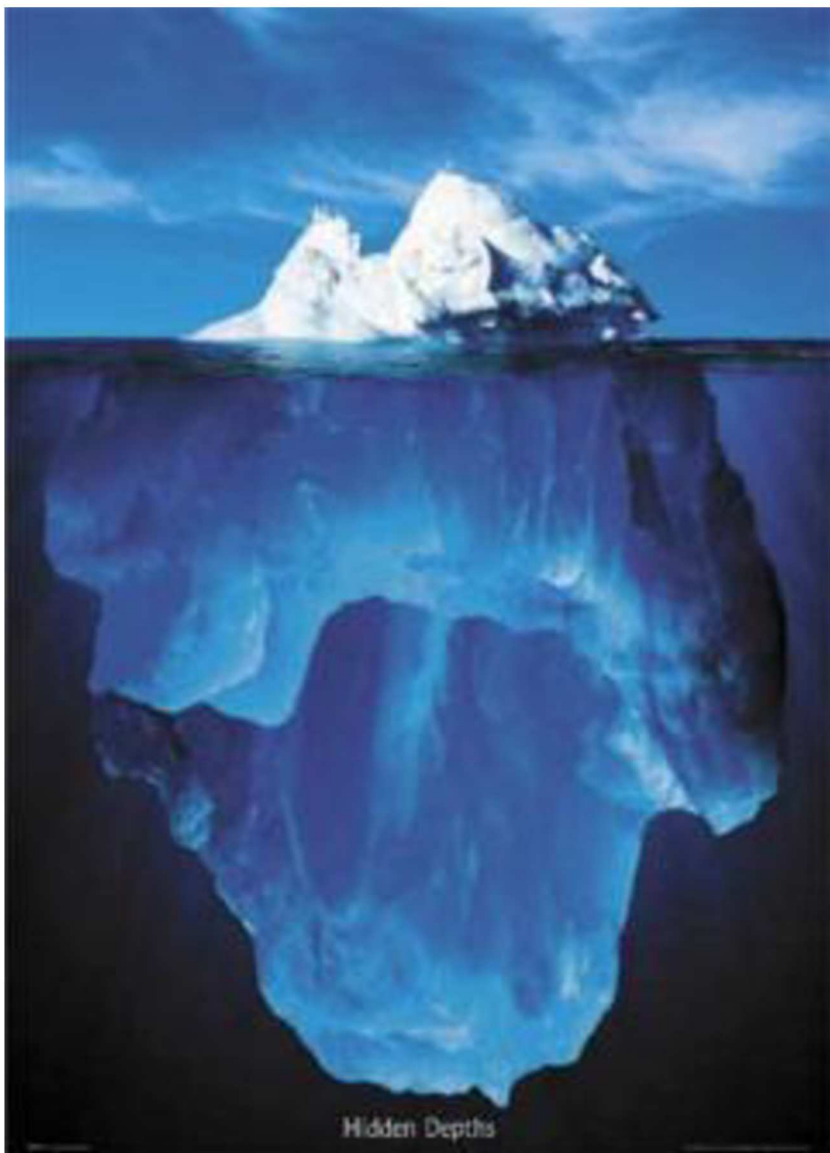
Sundhedsstyrelsen

ANBEFALINGER FOR
SVANGREOMSORGEN

2013

(Anbefalinger for Svangreomsorgen, Sundhedsstyrelsen, 2013, s. 27)

Perinatale mentale helbredsproblemer (bl.a. stress, angst og depression) er skjulte, uerkendte, tabuiserede, udiagnosticerede og ubehandlede

World
Maternal
Mental
Health
Day

wmmhday.postpartum.net
#maternalMHmatters

Tidlig indsats ved graviditet, fødsel og spædbarnsperioden

Mentale helbredsproblemer kan spottes og behandles før barnets fødsel

”...perinatal depression, anxiety and psychosis carry a total long-term cost to society of about

£8.1 billion for each one-year cohort of births in the UK”

”In comparison, it would cost only an extra

£280 million a year to bring ... perinatal mental health care up to the level and standards recommended in national guidance”.

**This is a case for investment
that cannot be ignored”**

The Costs of Perinatal Mental Health Problems (2014;3)

The costs of perinatal mental health problems

Annette Bauer, Michael Parsonage, Martin Knapp, Valentina Lemmi & Bayo Adelaja

10-20% af kvinder udvikler mentale helbredsproblemer ved graviditet, fødsel og spædbarnsperioden

Perinatale mentale helbredsproblemer er negligeret i fødselshjælpen

Vi har viden til forebyggelse og behandling af disse tilstande

MEN de anvendes kun lidt - og slet ikke systematisk og tværfagligt

Still-face: <https://www.youtube.com/watch?v=Btg9PiT0sZg>

Hjerneudvikling: <http://developingchild.harvard.edu/resources/three-core-concepts-in-early-development/>

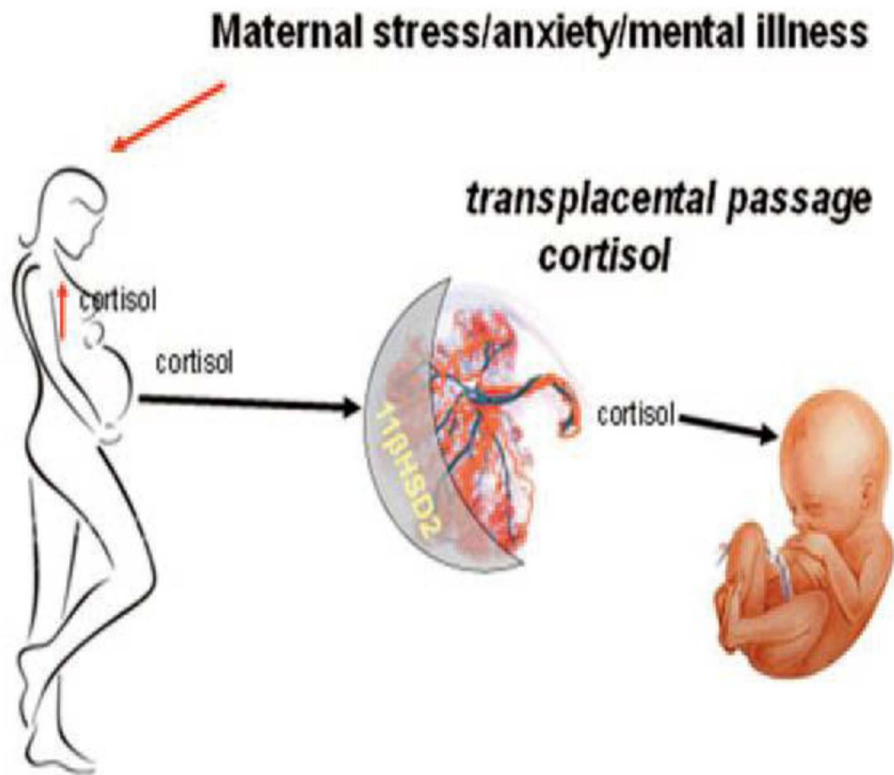
Vivette Glover

Professor i perinatal psykobiologi,
Imperial College of London:

*"Hvad der sker i livmoderen
– kan have livsvarig effekt"*

Stress føta programmering og udvikling

At den gravide er sund og kostmæssigt velnæret er vigtigt
- men **IKKE** tilstrækkeligt

Stressrelaterede biologiske processer kan:

- påvirke måder, hvorpå nerveceller vokser, overlever, differentierer og kommunikerer
- specifikt ændre tilgængeligheden af beskyttende neurotrofiske vækstfaktorer, synapseudvikling, niveau af neurotransmitter (kemiske signaler) og myelinisering (beklædning af nervefibre)

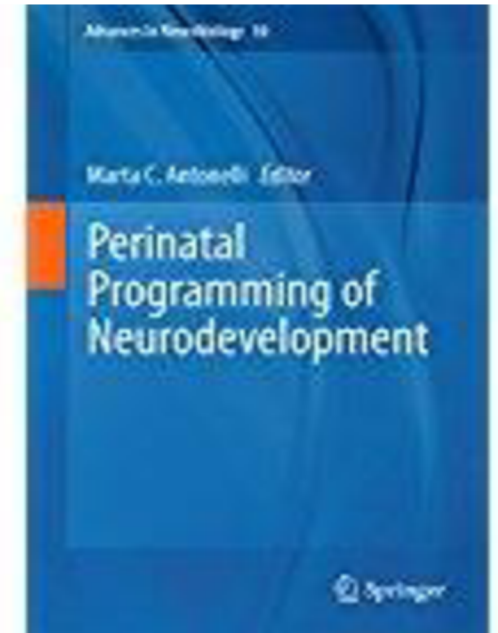
Prænatal stress, angst og depression: risiko for følgende ...

Psykologiske/adfærdsmæssige/kognitive forhold

- Dårligere funktion (Brazelton-test)
- Vanskeligheder med søvn og angst
- Reducerede eller forøgede kognitive evner i småbarnsalderen
- ADHD i barndom
- Emotionelle problemer
- Adfærdsstyrrelser i barndom
- Autisme (dog divergente resultater)
- Skizofreni

Fysiske forhold

- Lav fødselsvægt og/eller for tidlig fødsel
- Reduceret telomer-længde
- Blandet håndthed
- Allergi og astma
- Fedme
- Køn

(Glover, V.: Prenatal Stress and Its Effects on the Fetus and the Child: Possible Underlying Biological Mechanisms)

**“There is good evidence
that various forms of prenatal stress
contribute to longterm neurodevelopmental changes in the child.**

The underlying mechanisms are just starting to be understood,
and probably include the HPA axis,
changes in the filtering capacity of the placenta and epigenetic changes in the child”.

(Glover, V.: Prenatal Stress and Its Effects on the Fetus and the Child: Possible Underlying Biological Mechanisms)

Fostertilværelsen og barnets 0-3 år er **mulighedernes tid** i et neurobiologisk perspektiv og et tilknytningsperspektiv

Forebyggelse med effekt i generationer!

Den største forebyggelsesmulighed for mentalt helbred findes i perinatalperioden!

Handling NU!

- Intensiveret og specialiseret jordemoderfaglig indsats

Perinatale mentale helbreds-teams for gravide og spædbørnsforældre

National guideline vedrørende emotionelle aspekter af familiedannelse/indsats for sårbare gravide

Tidlig indsats i graviditeten - med effekt i generationer

Psykologerne STENSTRUP-HØJLAND

V/ Anna-Katherine Højland (OPLÆGSHOLDER)
Klinisk psykolog, aut. Specialist i klinisk børnepsykologi
Jordemoder

Christina Stenstrup
Ph.d. Klinisk psykolog, aut.
Cand.merc. (SOL)

Familieprojektet
Toldbodgade 51 C
1253 København K
www.ratf.dk

Referencer

Antonelli, M. Glover, V. (2014). Prenatal Stress and Its Effects on the Fetus and the Child: Possible Underlying Biological Mechanisms.

Buss, C., Entringer, S., Swanson, J. & Wadhwa, P.D. (2012; 4). The Role of Stress in Brain Development; The Gestational Environment's Long-term Effects on the Brain. Cerebrum

Buss, C., Entringer, S. & Wadhwa, P.D. (2013). Fetal Programming of Brain Development: Intrauterine Stress and Susceptibility to Psychopathology. NIH Public Access.

DiPietro, J.A. (2013). Maternal Stress in Pregnancy: Considerations for Fetal Development. NIH Public Access.

Glover, V. (2013). Maternal depression, anxiety and stress during pregnancy and child outcome; what needs to be done. Best Practice & Research Clinical Obstetrics and Gynaecology. 1–11.

Glover, V., O'Connor, T.G. & O'Donnell, K.O. (2010). Prenatal Stress and the Programming of the HPA axis. Neuroscience and Biobehavioral Reviews 35 17-22

Hansen, D., Lou, H.C., Olsen, J. (2001). Alvorlige livsbegivenheder og medfødte misdannelser. Ugeskrift for Læger; 163:1051-1057.

O'Keane, V., Marsch, MS. (2007). Depression during pregnancy. BMJ 2007;334:1003-1005.

Rifkin-Graboi, A., Borelli, J.L. & Enlow, M.B. (2009). Neurobiology of Stress in Infancy. Handbook of Infant Mental Health. The Guilford Press. p. 59-79.

Sheridan, M. & Nelson, C.A. (2009). Neurobiology of Fetal and Infant Development. Handbook of Infant Mental Health. The Guilford Press. p. 40-58.

www.beginbeforebirth.org

www.marcesociety.org

www.nordicmarce.org

www.ratf.dk

”Familedannelse & Perintalt Mentalt Helbred”

1 årig psykologisk videreuddannelse i perinatal psykologi og psykiatri for sundhedsprofessionelle

Forebyggelse med effekt i generationer!

Den største forebyggelsesmulighed for mentalt helbred findes i perinatalperioden! Handling NU!

Oprettelse af perinatale mentale helbreds-teams for gravide og spædbørnsforældre

- Intensiveret og specialiseret jordemoderfaglig indsats

- Tværfaglig/tværasektoriel indsats: Jordemødre, socialrådgivere, sundhedsplejerske, psykologer og læger
- Prækonceptionel rådgivning - også ved fertilitetsbehandling
- Tidlig opsporing af sårbare gravide; Screening for perinatale mentale helbredsproblemer
- Psykologisk behandling; støtte til prænatal tilknytning og ved mentale helbredsproblemer
- Psykologisk forældreforberedelse
- Systematisk observation og støtte til den tidlige relationsdannelse
- Psykologisk supervision og træning af sundhedsprofessionelle; emotionelle aspekter af familiedannelse
- og psykologisk forældredannelse

National guideline vedrørende emotionelle aspekter af familiedannelse/indsats for sårbare gravide

- Viden fra bl.a. hjerne- og tilknytningsforskning integreres i svangreomsorgen
- Systematisk, psykosocial undersøgelse af gravide og spædbarnsmødre; følelsesmæssig tilstand
- Identifikation af stressorer, vigtige relationer, støttemuligheder for den gravide i svangreomsorgen